

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Іноземних мов

(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра англійської мови
(назва кафедри)

В.о.декана факультету іноземних мов

Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО
" 12 " серпня 2024 року



РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ЛЕКСИКОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

ОБОВ'ЯЗКОВА

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

(назва програми)

Спеціальність 014 Середня освіта

(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет іноземних мов

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання англійська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024-2025 н.рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Лексикологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 27.04.2022 р.

(назва освітньо-професійної програми, дата останнього затвердження)

Розробники: доктор філологічних наук, професор Єсипенко Н.Г., кандидат філологічних наук, доцент Бешлей О.В.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладачі: доктор філологічних наук, професор Єсипенко Н.Г., асист. Ліннікова В.О., асист. Вітвіцька Н.М.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від "12" серпня 2024 року

Завідувач кафедри



(підпис)

Єсипенко Н.Г.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету / навчально-наукового інституту

Протокол № 1 від "12" "08" 2024 року

Голова методичної ради факультету / навчально-наукового інституту



(підпис)

Беженар І.В.

(прізвище та ініціали)

_____, 2024 рік

Пояснювальна записка

Робоча програма з дисципліни „Лексикологія” є нормативним документом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, який розроблено кафедрою англійської мови на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальності 014 “Середня освіта” денної та заочної форм навчання. Робочу програму укладено згідно з вимогами кредитнотрансферної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни „Лексикологія”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета навчальної дисципліни: Мета навчальної дисципліни: є формування у студентів третього курсу чіткої уяви про традиційні та сучасні напрями до вивчення словникового складу англійської мови, етимології англійських слів, типів та шляхів запозичень в англійській мові, способах словотвору (продуктивних та непродуктивних видах), проблеми значення слова та полісемії, синонімів, антонімів та омонімів, фразеологічних одиниць та вільних словосполучень. На базі одержаних теоретичних знань даний курс розвиває у студентів творче мислення, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних лінгвістичних завдань, що виникають у ході написання курсових робіт. Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення теоретичних засад лексикології та ознайомленні з практичними методами аналізу лексичного пласту англійської мови.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

Пререквізити – основна іноземна мова (англійська), вступ до спеціальності

Результати навчання:

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді.

ЗК.05 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв’язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

Б2.2 Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

ПРН 2. Володіти знаннями іноземної мови та її функціональних особливостей, необхідних для ефективного спілкування; уміти зрозуміло висловлювати іноземною мовою власні думки, бажання, наміри, пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях

Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки		Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	теоретичні	практичні	семінарські	лабораторні	самостійні	індивідуальні завдання	
Денна	3	5	3	90	15		15		60		іспит
Заочна	3	5	3	90	8				82		іспит

Загальна інформація

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./семін.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	прак./сем.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Загальна та спеціальна лексикологія; Власне англійські слова та запозичення; функціональні стилі мови; Етимологія англійського вокабуляру; Структура слова, типи слів, типи основ; Морфемний аналіз слова; Значення і типи значень; Зміна значення слова.											
Тема 1. Лексикологія як галузь лінгвістики. Об'єкт, предмет, методи, осовні поняття лексикології. Зв'язок лексикології з іншими лінгвістичними		2	2			8		2				10

галузями. Діахронія й синхронія в лексикології. Власне англійські слова у вокабулярі й їх ознаки.											
Тема 2. Запозичення в англійській мові. Шляхи запозичень. Класифікація запозичень. Асиміляція запозичень. Типи асиміляцій. Варваризми. Інтернаціоналізми.		2	2			8		2			10
Тема 3. Морфологічна структура слова. Типи морфем. Семантична класифікація морфем. Структурна класифікація морфем. Типи слів за структурою.		2	2			8					10
Тема 4. Значення слова. Підходи до вивчення значення. Типи значень. Денотативне значення. Конотативне значення. Полісемантичні слова.		2	2			8					11
Разом за ЗМ1		8	8			32		4			41

Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Словотвір в англійській мові: афіксація, префіксація, конверсія, скорочення, словоскладання; непродуктивні способи словотвору; Синоніми, омоніми, антоніми, фразеологізми; Антоніми. Евфемізми. Неологізми. Семантичне поле та тематичні групи; Вільні словосполучення; Лексична сполучуваність слів; Варіанти і діалекти англійської мови. Основи лексикографії.										
Тема 1. Способи словотвору: продуктивні і непродуктивні. Афіксація. Скорочення. Словоскладання.		2	2			8		2			10
Тема 2. Питання конверсії в англійській мові. Причини конверсії. Частини мови, що піддаються конверсії. Тематичний поділ конверсії		2	2			8		2			10
Тема 3. Омоніми в англійській мові. Класифікація омонімів. Пароніми в англ. мові		2	2			8					10
Тема 4. Синоніми в англійській мові. Поняття синонічного ряду. Синонімічний доміант. Типи синонімів.		1	2			4					11
Разом за ЗМ 2		7	7			28		4			41
Усього годин	90	15	15			60	90	8			82

Тематика семінарських занять

№	Назва теми	
1	Функціональні стилі та лексико-стилістичні пласти вокабуляру (Stylistic stratification of English vocabulary. Register types)	2 год
2	Етимологія англійського вокабуляру (The etymological survey of the English language).	2 год
3	Морфемний аналіз слова (Morphemic analysis. Compound words in English)	2 год
4	Зміна значення слова (Change of meaning: causes, nature and results).	2 год
5	Словотвір: непродуктивні способи словотвору (Non-productive means of word-formation).	2 год
6	Антоніми. Евфемізми. Неологізми. Семантичне поле та тематичні групи (Antonyms. Euphemisms. Neologisms. Semantic fields and thematic groups).	2 год
7	Вільні словосполучення та фразеологізми. Лексична сполучуваність слів. (Free word-groups and phraseological units. Combinability and collocability).	2 год
8	Варіанти і діалекти англійської мови. основи лексикографії. (Variants and dialects of the English language. Basics of English lexicography).	1 год
		15 год

1.1. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	
1	Змістовий модуль 1 Тема лекційного заняття 1; тема семінарського заняття Links of lexicology with other subjects. French and Italian borrowed elements. Scandinavian loan-words. Words of Indo-European origin. Derivational and morphemic levels of analysis. Non-productive ways of word formation.	8 год
2	Тема лекційного заняття 2. тема семінарського заняття 2.	8 год

	The morphological structure of a word. Definition of morpheme. Types of morphemes. Semantic and structural classification of morphemes. Classification of words according to the number and types of Structural types of English words Morphemic analysis (IC / UC analysis).	
3	Тема лекційного заняття 3; тема семінарського заняття 3. Australian, Canadian, Indian and New Zealand variants of the English language. Creole languages and pidgin. History of English lexicography. History of American lexicography.	8 год
4	Тема лекційного заняття 4. тема семінарського заняття 4. 1. Definition of meaning of a word. 2. Types of meaning. 3. Lexical meaning and semantic structure of English words. 4. Referential and functional approaches to meaning. 5. Polysemy. Synchronic and diachronic approaches to polysemy. 6. Diachronic and synchronic change of meaning. 7. Context. Grammatical and lexical context.	8 год
5	Змістовий модуль 2 Тема лекційного заняття 1; тема семінарського заняття 5. 1. Productive and non-productive ways of word-formation. 2. Affixation. 3. Conversion. 4. Word-composition. 5. Shortening and its types. 6. Acronyms. 7. Clipping. 8. Non-productive means of word formation.	8 год
6	Тема лекційного заняття 2. тема семінарського заняття 6. 1. Semantic relations in paradigmatics. 2. The theory of semantic field. 3. Thematic groups. 4. Relations of hyponymy.	8 год
7	Тема лекційного заняття 3; тема семінарського заняття 7. 1. Homonyms. 2. Types of homonyms. 3. Differentiation of polysemantic words and full lexical homonyms.	8 год
8	Тема лекційного заняття 4; тема семінарського заняття 8. 1. Synonyms. 2. Types of synonyms. 3. Sources of synonyms. 4. Antonyms. 5. Morphological and semantic classification of antonyms.	4
		60 год

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни Засобами контролю й оцінювання результатів навчання є:

- контрольні роботи; стандартизовані тести; реферати; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

- критичний огляд навчального відео – 2 бала

Criteria to assess video surveys: The information shared in the video is reflected in the survey – 1 point

The appropriate language level – 0,5 point

Critical comments on the material – 0,5 point

- тест з множинними варіантами відповіді – 2 бала

Criteria to assess a multiple choice test (10 questions in a test):

1 correct answer = 0,2 point

-есе, презентація, реферат за вибором студента -5 балів

Criteria to assess the Power-Point Presentation, Essay, Report:

- the information is valid and concerns the topic – 1 point
- the presentation is logically organized – 1 point
- the appropriate language level – 1 point
- there is a balanced presentation of illustrations and the text –1 point
- the list of resources is given – 1 point

- тема семінарського заняття:

Усна відповідь на семінарі оцінюється у 3 балів.

3 бали	Студент продемонстрував високий рівень володіння теоретичним матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади.
2 бали	Студент показав задовільне володіння теоретичним матеріалом; не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів прикладів; допустив близько 4-6 мовних помилок.
1 бали	Студент показав незадовільне володіння теоретичним матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; допустив 6-8 мовних помилок.

0 балів	Студент не відповів на запитання
---------	----------------------------------

Модульна контрольна робота (тестування із завданнями різного рівня складності – множинний вибір, знаходження відповідностей) оцінюється так:

Модульний тест 1 9 балів	91-100% відповідей вірні	Модульний тест 2 6 балів	91-100% відповідей вірні
8 балів	81-90% відповідей вірні	5 балів	61-80% відповідей вірні
7 балів	71-80% відповідей вірні	4 балів	51-60 % відповідей вірні
6 балів	61-70% відповідей вірні	3 бали	21-40 % відповідей вірні
5 балів	51-60% відповідей вірні	2 бали	11-20 % відповідей вірні
4 балів	41-50% відповідей вірні	1 бали	1-10% відповідей вірні
3 бали	31-40% відповідей вірні.	0 балів	0% відповідей вірні.
2 бали	21-30% відповідей вірні.		
1 бали	11-20% відповідей вірні		
0 балів	10- 0% відповідей вірні.		

Критерії оцінювання результатів навчання на підсумковому контролі

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 та №3 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 та 3:

Бал	Характеристика відповіді
-----	--------------------------

10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання №4 мають практичний характер (здійснити лексикологічний аналіз уривку художнього тексту (обсяг – 250 слів):

- А) функціональний стиль
- Б) загальна характеристики лексики твору
- В) словотвірний аналіз лексики
- Г) запозичення в тексті
- Д) антоніми, синоніми, омоніми в тексті

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета
9-8	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками
7-6	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно
5-3	відповідь студента містить значні неточності і практичне завдання виконано лише частково
2-0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно

	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Definition of Lexicology and its relation with other sciences.
2. Aims of Lexicology and approaches in Lexicology.
3. The layers of English vocabulary according to etymology of words.
4. Words of native origin and their characteristics.
5. Groups of words with the native element in the English wordstock.
6. Types of borrowings in English
7. Classification of borrowings in English
8. Assimilation of borrowings.
9. The degree of assimilation of borrowings.
10. Barbarisms, etymological doublets, international words
11. Word-building in English.
12. Word Structure in English.
13. Classification of morphemes from the semantic point of view.
14. Classification of morphemes from the structural point of view.
15. Morphemic types of words
16. The derivative structure of the words
17. Productive and non-productive ways of word-formation.
18. Affixation in English
19. Semantics of Affixes
20. Conversion in English
21. Shortenings in English
22. Non-Productive Means of Word Formation: Blendings and Back-Formation
23. Non-Productive Means of Word Formation: Reduplication and Sound-Imitation
24. Word meaning and approaches to it
25. Grammatical and lexical meaning
26. Denotational and connotational meaning
27. Polysemy of the English language
28. Types of Semantic Components of meaning
29. Homonyms and their classifications.
30. Full homonyms and partial homonyms.
31. Sources of Homonyms
32. Definition of synonyms, synonymic dominant
33. Criteria of Synonymy
34. Types of Synonyms

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «**Лексикологія**» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

Методи та освітні технології навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються

- інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність;
- традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (Case study) та ін.

Політика академічної доброчесності відповідає чинним нормативно-правовим документам України, стандартам вищої освіти, Етичному кодексу та Положенням щодо прав та обов'язків, правил поведінки, академічної доброчесності, доступу до навчання осіб з

обмеженою мобільністю та ін. нормативно-правовим документам, затвердженим в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

(див. <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist>)

Рекомендована література

Основна

1. Contrastive lexicology of English and Ukrainian languages: theory and practice : textbook / N.I. Andreichuk, O.A. Babeliuk. Kherson: Publishing House "Helvetica", 2019. 236 с.
2. English Lexicology : tutorial / O. L. Iliencko, I. A. Kamienieva, Ye. S. Moshtagh ; O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv. Kharkiv : Publishing House I. Ivanchenko, 2020. 218 p.
3. Донець С. М. (2022). English Lexicology : навчальний посібник / С. М. Донець, О. В. Ель Кассем. Харків : УкрДУЗТ, 147 с.
3. Ніколенко А.Г. (2007). Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця: Нова Книга.
4. Лексикологія сучасної англійської мови : навч. посібник / Є. І. Гороть, Е. К. Коляда, Л. М. Коцюк, Л. К. Малімон. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. 328 с.
4. Лук'янова Г. В. (2022). Лексикологія англійської мови : конспект лекцій з курсу "Лексикологія англійської мови" для студ. вищ. навч. закл. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; відпов. за вип. Т. А. Щєбликіна. Харків : ХНПУ, 60 с.
5. Єсипенко Н.Г. (2019) A Course of English Lexicology, 3 курс: Навчально-методичний посібник / Укладачі: Єсипенко Н.Г., Бешлей О.В. Чернівці: Технодрук, 2019. 184 с. (з грифом Друкується з ухвалою вченої ради ЧНУ, протокол № 10 від 28.10.2019)

Допоміжна

1. Єсипенко Н.Г. (2007) Вживання семантичних класів прислівників у творах мирної та військової тематик сучасної англійської літератури. Актуальні проблеми філології та перекладознавства: Зб. наук. праць. Вип. 3. Хмельницький: ХНУ, Ч. 1. С. 198-201.
2. Anthology of Linguistic Studies. (2022) Kiev: Dnipro Publ. 463 p.
3. An Introduction to English Lexicology (2014) Ed. U. Zehtsalu, G. Ziiv, O. Mutt. – Tartu: Tartu State University, 147 p.
4. Baldick Ch. (2016) Oxford Concise Dictionary of Linguistic Terms. – Oxford : OUP, 304 p.
5. Jackson, H., Ze Amvela E. (2007) Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology. Second ed., London: Continuum, 248 p.
6. Katamba, F. (2005) English Words: structure, history, usage. Second ed.: Routledge, 322 p.

Інформаційні ресурси

1. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. [англ.]: Навчальний посібник для ВНЗ [Електронний ресурс]. - <https://books.google.com.ua/books/about>
2. Lectures on Lexicology. [Електронний ресурс]. - <http://foreign-languages.karazin.ua/resources/e0aeb981eafba973b3e329da8629cc21.pdf>
3. Yakiv Bystrov. English Lexicology at the seminars [Електронний ресурс]. – <http://194.44.152.155/elib/local/210.pdf>